

Musa EroÄ°lu

Onaylayan Administrator
Thursday, 24 May 2007

1946 yÄ½lÄ½nda Ä•ÄŞel'in Mut KazasÄ½'nda doÄ°muÄ¼üm. OrtaÄ¶Ä°renimimi Mut'ta tamamladÄ½m. Mut'ta eÄ°itmenler ÄŞol zamanlar. 1953'lerde, 2500 nÄ¼fuslu bir ilÄŞeydi, Mut. Bizim kÄ¶y MaÄŞkuru KÄ¶yÄ¼. 1870'lerde Malatya'dan Adana'ya gelenlerin, Cumhuriyet Ä¶nçesi siyasal yapÄ½nÄ½n verdiÄ°i bir gÄ¶rÄ¼ntÄ¼nÄ¼n yansÄ½malarÄ½ olan uÄŞbeyliklerin teÄ¼ekkÄ¼lÄ¼yle oluÄ¼muÄ¼ bir yerleÄ¼im vardÄ½. Hatta bizimkiler sanki burada beylerin olmasÄ½ gibi bir durum varmÄ½Ä¼ÄŞasÄ½na, buralara "Ä¼ÄŞbeylik, Ä¼ÄŞbeyler" derlerdi. Bu yerleÄ¼im alanÄ½ndan bizim kÄ¶ye sekiz km. bir mesafe vardÄ½r. O zamanlar davar gÄ¼derek aileme katÄ½da bulunuyordum. O tarihlerde cumartesi Ä¶Ä°lene kadar okullar aÄŞÄ½ktÄ½. Bir pazarÄ½mÄ½z vardÄ½. Pazartesi gÄ¼nleri davar gÄ¼dÄ¼yordum. Ä•ki gÄ¼n ÄŞalÄ½Ä¼tÄ½Ä½mde, on kÄ¼ para alÄ½yordum. Ortaokullarda hocalarÄ½mÄ½z yÄ¶resel unsurlara, folklorla, oyunlara ÄŞok Ä¶nem veriyorlardÄ½. Ortaokuldayken bir mÄ¼samerede bana "KaracaoÄ°lan"Ä½ oynatmÄ½Ä¼lardÄ½.

Ä

Ä Saz ÄŞalÄ½yordum. Saz ÄŞalma babadan-dededen kalma gelenektir, aslÄ½nda. Bunu Ä¶Ä°renmek adeta zorunluluktur. EsasÄ½nda bizim kÄ¶yÄ¼n dÄ½Ä¼Ä½nda, Mut'tun diÄ°er kÄ¶ylerinde saz ÄŞalmak-tÄ¼rkÄ¼ sÄ¶ylemek pek yoktu. YÄ¶rede "KaracaoÄ°lan"la ilgili geleneÄ°i, Ä¼enliÄ°i sÄ¼rdÄ¼ren bir kÄ¶ydÄ¼, bizimkisi. Ä¶evrede davul-zurna dÄ½Ä¼Ä½nda mÄ¼zik bir renklilik yoktu. O yÄ¼zden bizim kÄ¶y biraz da dÄ½Ä¼lanmÄ½Ä¼tÄ½, ÄŞevre kÄ¶ylerce. O KaracaoÄ°lan Ä¼enliÄ°indeki mÄ¼z beni ÄŞok etkiledi ve bÄ¶yle sÄ¼rÄ¼p gitti. SÄ¼rekli ÄŞalÄ½Ä¼arak, kendimi geliÄ¼tirerek sanatÄ½mÄ½ bugÄ¼nlere getirdim. Bu sanat ve her sanat iÄŞin bir Ä¶imÄ¼ yetmez aslÄ½nda. Bir altyapÄ½ zaruri, okul zaruri tabii eÄ°itim temel zaruriyet. Mut'ta bir folklor gurubu oluÄ¼turuldu. Ben orada gÄ¶rev aldÄ½m. O KaracaoÄ°lan oyununun, beni peÄ¼inden sÄ¼rÄ¼kleyen oyunun peÄ¼inden gittim hep.

Ä

Ä GezebildiÄ°im bÄ¶gelerde, Trakya hariÄŞ, Anadolu'nun birÄŞok kÄ¶yÄ¼ne ulaÄ¼tÄ½m. Sadece Ä¶orum'da 340 kÄ¶y gezdim. Anadolu'da gÄ¶rdÄ¼Ä¼m Ä¼u; yaÄ¼amlarÄ½n inanÄŞlarÄ½n yÄ¼zde doksanÄ½ ortak. Gelenek ve gÄ¶renekleri ortak. Yarım ortak bir kÄ¼ltÄ¼rleri var. Anadolu'daki kÄ¼ltÄ¼r zamanla bir mozaiÄ°e dÄ¶nÄ¼mÄ¼Ä¼. Biz kendi gelenek ve gÄ¶reneklerimiz "Ä¼ehirli kalÄ½bÄ½" iÄŞine oturtmaya ÄŞalÄ½Ä¼mÄ½Ä¼z. Ä¼ehirle Ä¶zdeÄ¼leÄ¼tirmeye ÄŞalÄ½Ä¼mÄ½ ÄŞok uzuncu bir evrim bu. Belki gÄ¶ÄŞebe yaÄ¼amÄ½ Ä¼ehirli iÄŞin garip gelebilir; ama Ä¼ehirlinin bÄ¼yÄ¼k kÄ¼smÄ½ huzursuzdur, yaÄ¼amÄ½ndan. KÄ¼rsal alandan Ä¼ehre gÄ¶ÄŞte, yozlaşma yaÄ¼amÄ½Ä¼. Alt yapÄ½ya uyum yok. Sorun Dil mesela, hiÄŞbir zaman kÄ¶ydeki, obadaki, yayladaki insan Ä¼ehirdekiler gibi konuÄ¼amaz. KonuÄ¼masÄ½ da beklenemez. Benim iÄŞin bile bu bÄ¶yledir. Ä¼ehir bambaÄ¼ka, Ä¼ehircilik bambaÄ¼ka bir Ä¼eydir. Bu taÄ¼Ä½nmayla gelen insanlar, kurban Kurban BayramÄ½'nda apartmanda kurban kesen insanÄ½nÄ½n ÄŞaresizliÄ°ini dÄ¼Ä¼Ä¼nÄ¼n. Halbuki o insan kÄ¶ydeyken bunu ÄŞok doÄ°al ve rahat yapÄ½yordu. O kÄ¼ltÄ¼r Ä¼ehre taÄ¼Ä½nmamÄ½Ä¼ demek ki. KÄ¼ltÄ¼rel Ä¶Ä°eler budanmayla baÄ¼ladÄ½Ä½ zaman, o gÄ¼zel tÄ¼rkÄ¼lerle yoÄ°rulan insanlarÄ½n ileriye doÄ°ru bakÄ½Ä¼larÄ½ da tÄ¶rpÄ¼lenmiÄ¼tir. yÄ¼zden boÄ¼luktadÄ½r. KÄ¶yde doÄ°muÄ¼, bÄ¼yÄ¼mÄ¼Ä¼, olan biri olarak, her sene kÄ¶yÄ¼mÄ¼ ziyaret ederim. Bu bir hasrettir. Bunu hiÄŞ ihmal etmedim. Äzimdi kÄ¶yle Ä¼ehir, Ä¼ehirli ve kÄ¶y kÄ¶kenliler arasÄ½nda bir kopukluk var. KeÄ¼ke bir kopukluk giderilebilse. BÄ¶yle bir toplumda mÄ¼zikle, geleneikle, tÄ¼rkÄ¼ de tÄ¶rpÄ¼lenir.

Ä

Ä Anadolu'daki mÄ¼zik formu incelenirse, Ege BÄ¶lgesi'nde geniÄ¼ bir mÄ¼zik formu olduÄ°u gÄ¶rÄ¼rÄ¼z. Mesela o zeybeklerdeki incelikler, etimolojik yapÄ½daki gÄ¼zellik, estetik ne kadar hoÄ¼. SÄ¶zler ÄŞok az, mÄ¼zik daha fazla. Ä•ÄŞ Anadolu'da sÄ¶zler daha fazla, mÄ¼zik daha az. Ege ve Karadeniz: Ege'de, ihtiyaÄŞtan dolayı (sosyolojik nedenlerden taassuptan filan kaynaklanan) mÄ¼zikli renklilik ÄŞeÄ¼itlilik var. Bunu ÄŞalÄ½yor. Daha evvel ne yapÄ½yor? BoÄ°az havasÄ½ dediÄ°imiz bir Ä¼ey var. Ä¼k Ä¶nce havasÄ½yla yÄ¼ksek perdeden ihtiyaÄŞlarÄ½nÄ½ seslendiriyor. Bu ihtiyaÄŞ, bir alt yapÄ½dan doÄ°uyor. 30-40 bin kiÄ¼ilik konserler yapÄ½lÄ½yordum, Ege'de. MÄ¼ziklerin bu kadar ÄŞeÄ¼itli olmasÄ½nÄ½n Grek kÄ¼ltÄ¼rÄ¼yle mutlaka bir ilgisi var. Rodos'tan, Girit'ten derlenen tÄ¼rkÄ¼lere baktÄ½Ä½mÄ½z zaman, sadece sÄ¶zleri farklı. Yunanca sÄ¶ylÄ¼yor, biz burada onun TÄ¼rkÄŞesi'ni sÄ¶ylÄ¼yoruz. Bu mÄ¼zik, bu halkÄ½n alt yapÄ½sÄ½nÄ½n rafineliliÄ°inin yansÄ½masÄ½dÄ½r. DoÄ°u Anadolu'da ise, iki veya Ä¼ÄŞ dÄ¶rt sestem oluÄ¼uyor melodiler. Ä•ÄŞ Anadolu'da da daha az. Karadeniz'de geÄŞmiÄ¼teki PontuslarÄ½n torunlarÄ½ vardÄ½r. Ama bir kemenÄŞenin ÄŞalÄ½mÄ½, hiÄŞ de kÄ¼ÄŞÄ¼msenecek birÄ¼ey deÄ°il. TÄ¼m Anadolu'nun incelenmesi gerekiyor yani teker teker.

Ä

Ä 1965'teki iki tane 45'lik yaptÄ½m. Dinsel motifli Ä¼eyler okumuÄ¼üm. O gÄ¼nden bugÄ¼ne 1979'de bir uzunÄŞalar yaptÄ½m. 15 tane kaset yaptÄ½m. 45'likleri sayamÄ½yorum. Daha fazla. AyrÄ¼ca sanatÄŞÄ½ kardeÄ¼erimle yaptÄ½Ä½m ortak ÄŞalÄ½Ä¼malar da oldu. 8 kaset var. "Muhabbet" adÄ½nÄ½ vermiÄ¼tik adÄ½na. En son Arif SaÄ°la resital Ä¼eklinde yapmÄ½Ä¼tÄ½k. Bir de en son UNESCO iÄŞin bir ÄŞalÄ½Ä¼ma yaptÄ½m. UNESCO'dan Henri le'Comte isimli bir Asya mÄ¼zikleri araÄ¼tÄ¼rmacÄ½sÄ½, sÄ¼rekli gezilerle, incelemelerle mÄ¼zik ÄŞalÄ½Ä¼malarÄ½ yapÄ½yor. BÄ¼tÄ¼n TÄ¼rk Cumhuriyetleri'nde ÄŞalÄ½nan mÄ¼zik araÄ¼larÄ½nÄ½n ÄŞoÄ°unun CD'lerini yapmÄ½Ä¼, kayÄ¼tlerÄ½ kendisi yapÄ½yor.

Benimle de baÅ°lantıya geÅ°ti ve benimle de CD Å°salımas yaptı. 1980'li yıllardan itibaren mÅ°zik yÄnetmenliklerim var. BirÅ°ok mÅ°zisyenin yetiÅ°mesinde katkıları vardı. Belki Akkale, Bedia Akartürk, Selda BaÅ°can, Å°emit TokÅ°an.... Anadolu'daki semahların kaybolmaması için, "Bin Yıllık Yürüyüş" isimli dakikalık 2 CD semahları yaptı. Ticari amaçlıdır bu. Å°eriye kalabilmesi için kaybolmasını diye. Bunu halk kılınca bir katkı olarak görüyorum. Bunları yaşıma geçirmek için, 1980'den(1983) sonra insanlara baÅ°lama felsefesini Å°retmek için de bir dersane açtım.

Å

Å Bıyık usta Musa EroÅ°lu'nun halk mÅ°ziinde kaynak kiÅ°i, derlemeci ve besteci olarak eserleri mevcuttur bunlardan bazıları:

Å

Å Kaynaklı ettiÅ°i tÅ°rkÅ°ler

Å Bir kere uÅ°radım hakkın cemine, Bulut bulut Å°stine, Ceviz arasında vardı evimiz, GeyinmiÅ° kuÅ°anmÅ°Å° yayladan gelir, Kullar olam seni doÅ°uran anaya, Å°u daÅ°ların yÅ°kseÅ°ine erseler, Å°u yÅ°ce daÅ°ların karÅ° eridi, Yatamadım gasavetten meraktan...

Å DerlediÅ°i tÅ°rkÅ°ler

Å EmirdaÅ°ı Birbirine UlalÅ°, Dost BaÅ°nÅ°n Meyveleri EriÅ°ti...

Å BestelediÅ°i tÅ°rkÅ°ler

Å GÅ°nlÅ°mÅ°ze Yar DÅ°nÅ°nce, Hey Erenler Pazarım Var, Mihriban, Telli turnam, Yol ver daÅ°lar